

VADLĪNIJAS PUBLISKO PIEKĻUVES VIETU JŪRAI INFRASTRUKTŪRAS IZVEIDEI



Saturs

Ievads.....	3
Kritēriji reģionālas nozīmes piekļuves vietas jūrai noteikšanai.....	5
Publiskās infrastruktūras apzīmējumi	7
Piekrastes publiskās infrastruktūras izvietojuma tipi	8
1. REĢIONĀLAS NOZĪMES PIEKĻUVES VIETAS PUBLISKĀS INFRASTRUKTŪRAS ELEMENTU RAKSTUROJUMS	9
1.1. Autostāvvietas.....	9
1.2. Pieejamība cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem.....	10
1.3. Labiekārtojums.....	10
1.3.1. Atkritumu urnas	11
1.3.2. Soliņi.....	11
1.3.3. Ģērbtuves.....	12
1.3.4. Velostatīvi.....	12
1.3.5. Āra duša.....	12
1.3.6. Dzeramā ūdens krāns.....	13
1.3.7. Stacionāra tualete	13
1.3.8. Mobila tualete	13
1.3.9. Norādes zīmes	14
1.3.10. Pludmales numerācijas zīmes.....	14
1.3.11. Informācijas stands.....	14
1.3.12. Apgaismojuma elementi.....	15
1.3.13. Interaktīva pludmales karte.....	15
1.3.14. Rotaļu laukums/iekārtas.....	15
1.3.15. Aktīvās atpūtas elementi.....	15
1.3.16. Tirdzniecības vietas	16
1.3.17. Informācijas centrs.....	16
1.3.18. Glābšanas postenis	17
1.3.19. Pludmalē ar mājdzīvniekiem.....	17
1.3.20. Laipas.....	17
1.4. Drošība	18
1.4.1. Drošības bojas	18
1.4.2. Drošības/brīdinājuma zīmes.....	18
1.4.3. Wi-fi.....	18
1.5. Ūdens motociklu trase/motociklu noma	19
2. SABIEDRĪBAS IESAISTE.....	19

Ievads

Lai nākotnē nodrošinātu sabiedrībai vienlīdzīgas iespējas piekļūt jūrai un kvalitatīvu publisko infrastruktūru visā Kurzemes reģiona piekrastē, Kurzemes reģiona piekrastes tematiskā plānojuma (turpmāk – Plānojums) ietvaros reģionālā līmenī ir noteiktas potenciālās reģionālas nozīmes piekļuves vietas jūrai (Plānojuma pamatdokumenta 22. attēls).

Lai nodrošinātu līdzvērtīgu infrastruktūras kvalitāti un pieejamību, ir izstrādātas **vadlīnijas reģionālas nozīmes piekļuves vietām jūrai**, balstoties uz Plānojumu un tā darba uzdevumu. Šīs vadlīnijas ir izstrādātas kā atsevišķs dokuments, taču ir Kurzemes reģiona piekrastes tematiskā plānojuma sastāvdaļa.

Īpaši nozīmīgs faktors gan vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanā, kā arī tūrisma un rekreācijas attīstībā Kurzemes piekrastē ir nodrošināta piekļuve pludmalēm un to labiekārtojums.

Publiskās piekļuves nosacījumus jūrai Latvijā nosaka Aizsargjoslu likums. Atbilstoši šī likuma prasībām visas vietējās pašvaldības savos teritorijas plānojumos ir noteikušas publiskās piekļuves vietas jūrai, ņemot vērā teritorijas plānojuma izstrādes laikā spēkā esošo normatīvo regulējumu. Kopš 2022. gada 1. aprīļa spēkā ir Ministru kabineta 29.03.2022. noteikumi Nr. 201 „Noteikumi par zaudējumiem, kas rodas, nodrošinot piekļuvi iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, jūras piekrastes joslai un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”. Tomēr šie noteikumi pilnībā neatrisina piekrastes aktuālās problēmas, kas saistītas ar pietiekamas publiskās piekļuves nodrošināšanu jūrai.

Lai gan vairākās pašvaldībās jau ir izveidotas labiekārtotas pludmales, svarīgi ir turpināt attīstību prioritāri noteiktās vietās, balstoties uz izstrādātajiem kritērijiem reģionālas nozīmes piekļuves vietām.

Saskaņā ar Plānojumu katra pašvaldība pati identificē reģionālas nozīmes piekļuves vietas jūrai, ņemot vērā noteiktos kritērijus un attīstot tām nepieciešamo publisko infrastruktūru.

Reģionālas nozīmes piekļuves vietās jānodrošina būtiskākie publiskās infrastruktūras elementi, atbilstoši vietas specifikai, lai garantētu kvalitatīvu un pieejamu pludmales apmeklējumu, tai skaitā cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Vienlaikus svarīga ir šo vietu ilgtspējīga apsaimniekošana, jo infrastruktūras uzturēšana prasa ilgtermiņa resursus.

Lai veicinātu apzinātu un atbildīgu piekļuves vietu izmantošanu, **nepieciešams īstenot izglītojošas kampaņas**, kas vērstas uz:

- ▶ atkritumu apjoma samazināšanu,
- ▶ saudzīgu attieksmi pret labiekārtojuma elementiem,
- ▶ jaunu risinājumu veicināšanu piekļuves vietu uzlabošanai un ilgtspējīgai attīstībai.

Galvenie uzdevumi publiskās infrastruktūras nodrošināšanai pludmalēs:

- ▶ nodrošināt pludmales glābšanas posteņus un glābējus, lai uzraudzītu ūdens aktivitātes un operatīvi reaģētu ārkārtas situācijās,
- ▶ atzīmēt peldēšanas zonas, izvietot informāciju par drošiem ūdens apstākļiem un bīstamām vietām (piemēram, spēcīgas straumes un augsti viļņi),
- ▶ nodrošināt pietiekamu skaitu publisko tuaļu un dušu, lai apmeklētāji varētu saglabāt tīrību un komfortu,
- ▶ veikt regulāru uzkopšanu, nodrošinot labus sanitāros apstākļus,
- ▶ izvietot atkritumu tvertnes un šķirošanas punktus, kā arī nodrošināt regulāru to izvešanu,
- ▶ nodrošināt piekļuvi personām ar kustību traucējumiem, ierīkojot pieejamus celiņus, pacelājus vai īpaši pielāgotas zonas,
- ▶ izvietot skaidras norādes par drošības noteikumiem, attālumiem līdz iestādēm, glābšanas punktiem un citu būtisku informāciju,
- ▶ nodrošināt tūristiem pieejamu informāciju par pludmales lietošanas noteikumiem,
- ▶ izveidot apmeklētājiem draudzīgu vidi, piedāvājot kafejnīcas, ēdināšanas vietas u. c. ērtības,
- ▶ izveidot drošas un pieejamas autostāvvietas, kā arī veicināt sabiedriskā transporta pieejamību,

- ▶ nodrošināt ilgtspējīgu apsaimniekošanu, tai skaitā pasākumus erozijas mazināšanai un aizsardzībai pret piesārņojumu (piemēram, no naftas produktiem vai plastmasas atkritumiem).

Galvenais vadlīniju izstrādes **mērķis** ir definēt kritērijus reģionālo piekļuves vietu jūrai noteikšanai un izstrādāt vienotus principus piekļuves un publiskās infrastruktūras nodrošināšanai, kas veicinātu:

- ▶ apmeklētāju plūsmas organizēšanu un apmeklētāju ērtību,
- ▶ pludmaļu kvalitātes, pieejamības un izmantošanas iespēju uzlabošanu,
- ▶ negatīvas ietekmes uz vidi samazināšanu.

Vadlīnijas nosaka principus un ieteicamo rīcību reģiona piekļuves vietu jūrai attīstībai un publiskās infrastruktūras nodrošināšanai, ņemot vērā konkrētās vietas īpatnības, klimata pārmaiņu ietekmi, krasta eroziju, apmeklētāju plūsmu un attiecīgās pašvaldības resursus un iespējas.

Ir izstrādāti **kritēriji reģionālas nozīmes piekļuves vietu jūrai noteikšanai**, kuri iedalīti divās grupās (1. tabula):

- ▶ **primāri vērtējamie kritēriji** – nosaka, vai vieta var tikt atzīta par reģionālas nozīmes piekļuves vietu jūrai,
- ▶ **sekundāri vērtējamie kritēriji** – raksturo konkrētās vietas potenciālu un esošo infrastruktūru.

Plānojumā ir identificētas potenciālās reģionālas nozīmes piekļuves vietas jūrai. Pašvaldība savas kompetences ietvaros izvērtē, kuras no esošajām piekļuves vietām atbilst primārajiem kritērijiem. Pēc tam šīs vietas izvērtē arī pēc sekundārajiem kritērijiem. Tās, kas atbilst abām kritēriju grupām, var noteikt kā reģionālas nozīmes piekļuves vietas.

Tālākai šo vietu attīstībai un labiekārtošanai piemēro šajās vadlīnijās noteiktos principus un prasības attiecībā uz publiskās infrastruktūras izveidi.

1. tabula. Kritēriji reģionālas nozīmes piekļuves vietas (RNPV) jūrai noteikšanai

		Vispārināti	Detalizēti
Primāri vērtējamie kritēriji	Vietas nozīme	✓ Prioritāri attīstāmā un/vai "unikāla" publiskās piekļuves vieta jūrai	✓ Prioritāri attīstāmā vieta <i>Avots: saskaņā ar Plānojumu</i> ✓ Nozīmīga dabas un kultūras mantojuma vērtība <i>Avots:</i> <i>www.mantojums.lv</i> <i>ainavudargumi.lv</i> <i>pašvaldības teritorijas plānojums</i> <i>Nemateriālā kultūras mantojuma saraksts</i>
	Pludmales apmeklētība	✓ Pozitīva apmeklētāju skaita tendence	✓ Ļoti apmeklēta (vairāk par 1000) ✓ Vidēji apmeklēta (300-1000) <i>Avots: Piekrastes novērtējums – 2015., 2019., 2023. (VARAM), pašvaldības dati</i>
	Antropogēnā slodze	✓ Pieaugoša antropogēnās slodzes tendence pludmalē	✓ Stipri vai ļoti stipri ietekmētas teritorijas (4., 5. klase) ✓ Vidēji ietekmētas (3. klase) ✓ Maz ietekmētas teritorijas (1., 2. klase) <i>Avots: Piekrastes novērtējums – 2015., 2019., 2023. (VARAM)</i>
	Erozija	✓ Erozijas riska klase (zems (I), mērens (II) vai vidējs (III) erozijas risks)	✓ III riska klase (0,5-1 m /gadā) ✓ II riska klase (0,1-0,5 m/gadā) ✓ I riska klase (līdz 0,1 m/gadā) <i>Avots: Baltijas krastu pētījums „Iespējamo risinājumu kopuma izstrāde jūras krasta erozijas mazināšanai” (LVĢMC)</i>
	Izejas/ceļa juridiskā piederība	✓ Pašvaldības vai valsts īpašums, vai nozīme	✓ Pašvaldības īpašums ✓ Valsts īpašums ✓ Pašvaldības nozīmes ceļš <i>Avots: Valsts kadastra dati</i>
Sekundāri vērtējamie kritēriji	Operatīvo dienestu piekļuves iespējas	✓ Nodrošināta sasniedzamība	✓ VUGD 25 minūšu sasniedzamība ✓ Pašvaldības policijas uzraudzība un piekļuves nodrošinājums ✓ Nodrošināta autotransporta piekļuve – ierīkots piebraucamais ceļš un nobrauktuve uz pludmali ✓ Mobilo sakaru drošs pārklājums ✓ Ūdenstransporta ielaišanas vieta ūdenī <i>Avots: Piekrastes novērtējums – 2015., 2019., 2023. (VARAM), VUGD, pašvaldības dati</i>
	Peldvietas statuss	✓ Oficiāla peldvieta, tai skaitā ar „Zilā karoga” sertifikātu vai ierīkota atbilstoši tā kritērijiem	✓ Oficiāla peldvieta ✓ „Zilā karoga” sertifikāts ✓ Pašvaldības ierīkota labiekārtota peldvieta <i>Avots: Veselības inspekcija</i>

	Infrastruktūras nodrošinājums	✓ Vietējas nozīmes mobilitātes punkts* ✓ Labiekārtojums	✓ Autostāvvietā (ne tālāk par 100 m; 300 m; 500 m) ✓ Mikromobilitātes punkts ✓ Minimāli nepieciešamais labiekārtojums pludmalē <i>Avots: pašvaldības dati</i>
	Iespēja nodrošināt vides pieejamību	✓ Nodrošināta vides pieejamība, izņemot stāvkrausta teritorijā, par ko jāsniedz atbilstoša informācija pirms izejas	
	Peldvietas piemērotība bērniem	✓ Norobežots atsevišķs peldēšanās sektors, kas paredzēts bērniem	✓ Norobežots laukums ūdenī bērniem ✓ Informācija par ūdens dziļumu ✓ Rotaļu laukums <i>Avots: pašvaldības dati</i>
	Potenciāls tūrisma piedāvājumam	✓ Pieejama naktsmītne ✓ Aktīvās atpūtas iespējas	✓ Pieejama naktsmītne ne tālāk par 2 km ✓ Aktīvās atpūtas iespējas ✓ Ekotūrisms ✓ Veloinfrastruktūra <i>Avots: pašvaldības dati</i>
	Informācijas pieejamība	✓ Izvietots informācijas stends ✓ Vienota izeju numerācija ✓ Elektroniski pieejama aktuālā informācija	✓ Vienota izeju numerācija – norādes izvietotas gan pludmalē, gan uz tuvākā valsts vai pašvaldības autoceļa/ielas ✓ Informācijas stends pludmalē un/vai pie izejas uz pludmali (piemēram, auto stāvlaukumā) ✓ Elektroniski pieejama aktuālā informācija, digitālās kartes, aplikācijas u. c. viedie risinājumi <i>Avots: pašvaldības dati</i>

* Vietējas nozīmes mobilitātes punkts ietver: labiekārtotu auto stāvlaukumu, labierīcības, dušu, sabiedriskā transporta pieturvietu, velonovietnes, velosipēdu remonta staciju, informācijas stendu vai tūrisma informācijas punktu utt.

2. tabula. Publiskās infrastruktūras apzīmējumi

	Oficiāla peldvieta		Apgaismojums
	Zilā Karoga standartiem atbilstoša peldvieta		Pludmales informācijas stends
	Operatīvā transporta piekļuve līdz pludmalei (nosaka reljefs)		Gērbtuve
	Glābšanas dienesta esamība		Pieejams ūdensapgādes un kanalizācijas tīkls
	Nodrošināta pieejamība cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem (izņemot stāvkraustus)(attiecas uz tualeti, peldvietu, atpūtas elementiem, makšķerēšanas vietām, laivu piestātnēm u. c.)		Stacionāra vai mobilā kafejnīca, komerciālie pakalpojumi
	Sasniedzamība ar sabiedrisko transportu un velosipēdu		Interaktīva pludmales karte
	Pludmale pieejama mājdzīvniekiem		Vieta atpūtas piekabei (kemperim)
	Rotaļu iekārta		Apmeklētāju uzskaites ierīce (reāllaika uzskaitē)
	Āra duša		Droša dziļuma marķējums – boja
	Dzeramais ūdens		Nav atļauta makšķerēšana
	Pastaigu koka laipas (pieejamas arī cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem)		Bezvadu internets (Wi-Fi)
	Stāvlaukums ar reāllaika kapacitātes uzskaiti, elektroauto uzlāde		Tuvumā naktsmītne
	Norādes zīme		Speciāls marķējums reģiona nozīmes piekļuves vietai
	Labiekārtojums (kāpnes) vietās, kur ir liela krasta erozija		Attālums līdz sabiedriskā transporta pieturvietai (max. 500 m)
	Publiska tualete		Dzērienu automāts
	Stacionāra vai pārvietojama atkritumu urna (daudzums saskaņā ar apmeklētības aprēķinu), nodrošināta atkritumu šķirošana		Informācija/apzīmējums/piktogramma, kas norāda pludmales tipu: akmeņaina, smilšu, stāvkrausts

1. Reģionālas nozīmes piekļuves vietas publiskās infrastruktūras elementu raksturojums

1.1. Autostāvvietas

- ▶ Pie reģiona līmeņa piekļuves vietas ierīkot autostāvvietu.
- ▶ Autostāvvietās ierīkot velonovietnes un velo remonta staciju, kas nodrošina primārās velosipēdista vajadzības.
- ▶ Autostāvvietas aprīkot ar elektroauto uzlādes stacijām.
- ▶ Izveidot reāllaika apmeklētāju/automašīnu kapacitātes uzskaites sistēmas, kas ļauj apmeklētājiem sekot līdzi pludmales noslogojumam un izvēlēties piemērotāko apmeklējuma laiku.
- ▶ Izvietot šķiroto atkritumu konteinerus, kas harmoniski integrēti kopējā labiekārtojuma dizainā.



1. attēls. Daļītā velosipēdu un autotransporta stāvvietā. Avots: seattlebikeblog.com



2. attēls. Autostāvvietā ar elektroauto uzlādes stacijām. Avots: esfondi.lv



3. attēls. Atkritumu šķirošanas iespējas autostāvvietā. Avots: elkoplast.eu

- ▶ Nodrošināt atsevišķas, īpaši pielāgotas vietas kemperiem. Šajās zonās jābūt pieejamai: stacionārai publiskajai tualetei, dušām, šķiroto atkritumu konteineriem, Wi-fi pārklājumam, kā arī iespējai piekļūt ar operatīvo transportu ārkārtas situācijās. Kemperu stāvvietas prioritāri izvietot vietās, kur pieejami inženiertīkli un kas atbilst lielākajai daļai no reģionālas piekļuves vietu kritērijiem.



4. attēls. Kemperu stāvvietā. Avots: visitestonia.com/lv/kiviranna-kemperu-stavvieta

1.2. Pieejamība cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem (piemērota I tipa RNPV)

- ▶ Veicināt pieejamību cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, nodrošinot nepieciešamo labiekārtojumu pludmalē: piekļuves laipas, pielāgotas peldēšanas iespējas, skatu platformas ūdenī, pieejamas tualetes, atpūtas zonas un citi infrastruktūras elementi. Papildu risinājumi pieejamības nodrošināšanai ietver arī speciālu ratiņkrēslu nodrošinājumu, kas piemēroti pārvietošanai pa smiltīm un ūdenī.
- ▶ Pludmales, kas ir pielāgotas cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, kartēt un marķēt ar atbilstošu simboliku.
- ▶ Informāciju par šīm pludmalēm iekļaut interaktīvā pludmales kartē (piemēram, mapeirons.eu), kas parāda, vai konkrētā pludmale ir pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem.



5. attēls. Apšuciema pludmale ar peldēšanas iespējām cilvēkiem ar kustību ierobežojumiem.
Avots: Kurzemes plānošanas reģiona arhīvs



6. attēls. Laipa paredzēta cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Avots: toplandpod.me

1.3. Labiekārtojums

- ▶ Vietās ar izteiktu krasta eroziju veicināt mobilā labiekārtojuma izveidi, kas pielāgojama mainīgajām pludmales kontūrām un dabas apstākļiem.
- ▶ Labiekārtojuma elementus veidot no ilgtspējīgiem, videi draudzīgiem materiāliem, dodot priekšroku atkārtoti un pārstrādātiem resursiem: pārstrādāta plastmasa, otrreiz izmantots koks, zema oglekļa pēdas betons. Piemēram, sēdvietas un mēbeles var veidot no pārstrādātiem pudeļu korķiem vai plastmasas pudeļu materiāla.
- ▶ Labiekārtojumu veidot pieejamu arī cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem.
- ▶ Ievērot universālā dizaina principus, tai skaitā vienotu un saprotamu norāžu sistēmu, kur piekļuves identifikācijas (piemēram, numurētas ieejas vai zīmes) ir vienādas visās reģionālajās piekļuves vietās.
- ▶ Uzsvērt un saglabāt katras vietas identitāti un unikalitāti, pielāgojot labiekārtojuma vizuālo dizainu konkrētā apvidus kultūrvēsturiskajam, ainaviskajam un funkcionālajam raksturam, kā arī apmeklējuma intensitātei.
- ▶ Konstrukcijas uzstādīt noturīgas pret ekstrēmiem dabas apstākļiem, tai skaitā vētrām, plūdiem un koroziju.



7. attēls. Videi draudzīgs pludmales labiekārtojums. Avots: buvinzenierusavieniba.lv

- Izmantot caurlaidīgus segumus (piemēram, smiltis, granti vai koka laipas), lai veicinātu lietusūdens infiltrāciju gruntī un mazinātu krasta eroziju.



8. attēls. Rull-up koka segums pieejamības nodrošināšanai pludmalē.

Avots: en.beach-trotters.com



9. attēls. Videi draudzīgs pludmales labiekārtojums. Avots: substance.lv

1.3.1. Atkritumu urnas

- Plānot šķirotu atkritumu urnu izvietošanu gan pludmalē, gan ceļā uz to.
- Nodrošināt iespēju apmeklētājam ziņot par pārpildītiem vai bojātiem atkritumu konteineriem, izmantojot digitālus risinājumus (mobilās lietotnes, QR kodus, informatīvus standus ar kontaktinformāciju u. c.).
- Atkritumu urnas novietot stratēģiski, pēc iespējas tuvāk galvenajiem cilvēku pārvietošanās virzieniem pludmalē (ieejas/izejas punkti, atpūtas zonas, piegulošās infrastruktūras tuvumā).



10. attēls. Šķirotu atkritumu urnas. Avots: istockphoto.com

1.3.2. Soliņi

- Soliņu izvietošanu plānot, ņemot vērā potenciālos vides apdraudējumus – krasta eroziju, uzplūdus un smilšu sanesumus.
- Stāvkraatos soliņus nav obligāti jāizvieto tieši pludmales zonā; piemērotāka var būt to novietošana augstāk vai tālāk no ūdenslīnijas.



11. attēls. Soliņi pludmalē. Avots: esfondi.lv



12. attēls. Soliņi pludmalē. Avots: esfondi.lv

1.3.3. Ģērbtuves

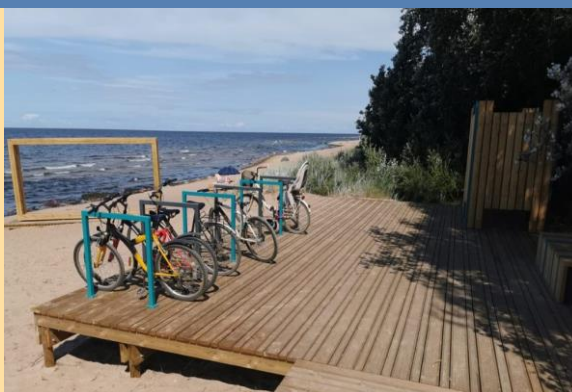
- ▶ Vienas pludmales teritorijā izvietot vienāda tipa/dizaina ģērbtuves.
- ▶ Stāvkraсту teritorijās ģērbtuves ieteicams izvietot pie autostāvvietām vai citām ieejas zonām, kur infrastruktūra nav pakļauta tiešai krasta erozijas un dabas stihiju ietekmei.



13. attēls. Pludmales ģērbtuves.
Avots: liepaja.lv

1.3.4. Velostatīvi

- ▶ Velostatīvus izvietot galvenokārt autostāvvietu zonās.
- ▶ Pludmalēs ar augstu apmeklētāju intensitāti velostatīvus var izvietot arī tieši pie piekļuves punktiem vai pludmales ieejām.



14. attēls. Velosipēdu novietošanas vieta.
Avots: buvinzenierusavieniba.lv

1.3.5. Āra duša

- ▶ Āra dušas paredzēt apmeklētākajās pludmalēs, kur to ierīkošana ir tehniski iespējama un atbilst infrastruktūras prasībām.
- ▶ Pludmalēs, kas pielāgotas cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, nodrošināt arī atbilstoši pielāgotas āra dušas.
- ▶ Veicināt lietusūdens savākšanas un atkārtotas izmantošanas sistēmu ieviešanu āra dušās, kā arī integrēt ūdens taupīšanas risinājumus.



15. attēls. Āra duša. Avots: liepajniekiem.lv

1.3.6. Dzeramā ūdens krāns

- Paredzēt dzeramā ūdens krānu.



16. attēls. Dzeramā ūdens krāns.
Avots: saldus.lv



17. attēls. Dzeramā ūdens krāns. Avots: madona.lv

1.3.7. Stacionāra tualete

- Autostāvvietās vai tiešā to tuvumā paredzēt stacionāras publiskās tualetes.
- Veicināt lietusūdens savākšanas un atkārtotas izmantošanas sistēmu ieviešanu, kas var tikt izmantotas tualetu noskalošanai.



18. attēls. Stacionārā tualete Engures pludmalē.
Avots: atrastlatvija.lv



19. attēls. Stacionārā tualetes piemērs.
Avots: scan-plast.com

1.3.8. Mobilā tualete

- Aktīvās sezonas laikā izvietot pārvietojamās (mobilās) tualetes, ņemot vērā pludmales apmeklētības intensitāti.



20. attēls. Mobilā tualete. Avots: db.lv

1.3.9. Norādes zīmes

- ▶ Norāžu zīmes veidot saprotamas visiem apmeklētājiem.
- ▶ Izmantot starptautiski atzītus simbolus un apzīmējumus, lai tūristi spētu viegli atpazīt un nolasīt norādes.
- ▶ Zīmes, kas izvietotas uz galvenajiem autoceļiem, velosipēdu ceļiem un pastaigu maršrutiem ar norādi uz reģionālas nozīmes piekļuves vietām jūrai, veidot pēc vienota vizuālā principa, kā vietzīmes, kas atpazīstamas visā Kurzemes piekrastē.



21. attēls. Norādes zīme. Avots: jurmala.lv



22. attēls. Norādes zīme. Avots: www.celotajs.lv (Ceļvedis „Piekrastes gājēju ceļš”)

1.3.10. Pludmales numerācijas zīmes

- ▶ Lai veicinātu orientēšanos piekrastes teritorijā un nodrošinātu operatīvā transporta efektivāku piekļuvi nepieciešamības gadījumā, pludmales ieteicams numurēt reģiona līmenī.
- ▶ Numerācijas zīmes veidot vizuāli vienādas visā reģionā.



23. attēls. Pludmales zonu numerācija. Avots: havogkajak.dk

1.3.11. Informācijas stends

- ▶ Katrā reģionālas nozīmes piekļuves vietā norādīt pludmales tipu, piemēram, stāvkrauts, akmeņaina vai smilšu pludmale.



24. attēls. Informācijas stends. Avots: celuaprikojums.lv

1.3.12. Apgaismojuma elementi

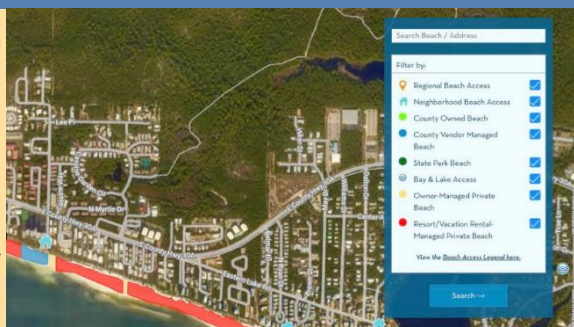
- ▶ Pludmales infrastruktūras apgaismojuma nodrošināšanā izmantot atjaunīgos energoresursu, piemēram, saules paneļus.
- ▶ Uzstādīt LED apgaismojumu ar kustību sensoriem (arī tualetēm).



25. attēls. Dzintaru pludmales apgaismojums.
Avots: tvnet.lv

1.3.13. Interaktīva pludmales karte

- ▶ Izstrādāt karti, kas ir viegli uztverama un lietotājam saprotama, nodrošinot skaidru informācijas attēlojumu par piekļuves vietām, infrastruktūru un zonējumu.
- ▶ Regulāri atjaunot tās saturu, lai tā kalpotu kā uzticams informācijas avots gan apmeklētājiem, gan pārvaldītājiem.



26. attēls. Interaktīvas pludmales kartes piemērs.
Avots: facebook.com

1.3.14. Rotaļu laukums/iekārtas (piemērota I tipa RNPV)

- ▶ Nodrošināt rotaļu iekārtu izvietošanu dažāda vecuma bērniem, pielāgojot konstrukcijas atbilstoši attīstības posmiem un drošības prasībām.
- ▶ Rotaļu laukumu izveidē ieteicams izmantot koka konstrukcijas un iekārtas, kas izgatavotas no otrreiz pārstrādātiem materiāliem.
- ▶ Rotaļu zonas nodalīt no citām pludmales funkcionālajām zonām, īpaši no aktīvās atpūtas un sporta aktivitāšu teritorijām, ja pludmalē tādas ir paredzētas.



27. attēls. Bērnu rotaļu laukums.
Avots: melbourneplaygrounds.com

- ▶ Uzstādot rotaļu iekārtas, ņemt vērā vides riskus un izvēlēties vietas, kur infrastruktūra nav pakļauta tiešai dabas procesu ietekmei.

1.3.15. Aktīvās atpūtas elementi (piemērota I tipa RNPV)

- ▶ Veidot pludmales zonējumu, lai nodrošinātu dažādu aktīvo zonu līdzās pastāvēšanu un cilvēku drošību.
- ▶ Paredzēt aktīvās atpūtas laukumus dažādiem sporta veidiem, ņemot vērā pludmales novietojumu, platumu un citas pazīmes.
- ▶ Aktīvās atpūtas zonas izvietot tā, lai netraucētu mierīgas atpūtas zonu lietotājiem.

- Izvairīties no aktīvās atpūtas laukumu izveides vietās ar augstu erozijas risku.



28. attēls. Nodalīta mierīgā no aktīvās atpūtas zonas. Avots: commons.wikimedia.org



29. attēls. Aktīvā atpūtas zona. Avots: visitventspils.com

1.3.16. Tirdzniecības vietas

- Nodrošināt iespēju organizēt sezonāla rakstura tirdzniecību.
- Tirdzniecības vietas veidot vizuāli un funkcionāli integrētas konkrētajā vietas vidē, ņemot vērā esošo apbūvi, stilistiku, ainaviskās īpašības un materiālu izvēli.



30. attēls. Kafējnīca Liepājā. Avots: www.liepajniekiem.lv



31. attēls. Tirdzniecības vieta. Avots: istockphoto.com

1.3.17. Informācijas centrs

- Apmeklētākajās pludmalēs veidot stacionārus informācijas centrus. Šādos centros ieteicams apvienot šādas funkcijas un infrastruktūras elementus: autostāvvietu, stacionārā publiskā tualeti, sezonāla vai pastāvīga tirdzniecības vieta, velosipēdu noma, elektroauto uzlādes iespējas un cita apmeklētājiem būtiska infrastruktūra.



32. attēls. Tūrisma informācijas centrs. Avots: visitjurmala.lv

1.3.18. Glābšanas postenis

- Stacionāras būves plānot tikai piekrastes zonās, kur nav konstatēta vai prognozēta augsta krasta erozija.



33. attēls. Glābšanas postenis.

Avots: visitventspils.com

1.3.19. Pludmalē ar mājdzīvniekiem

- Integrēt atsevišķus suņu laukumus konkrētās pludmales zonās, kur mājdzīvnieku klātbūtne netraucē citiem apmeklētājiem un tiek nodrošināta tīrība un drošība.
- Gadījumos, kad visa pludmales teritorija ir atvērta vai slēgta mājdzīvnieku apmeklējumam, to skaidri norādīt ar redzamām, vienotā dizainā izstrādātām zīmēm jau pie ieejas pludmalē un citos galvenajos piekļuves punktos.



34. attēls. Norādes zīmes, vai ir atļauts pludmalē atrasties suņiem

Avots: barneyandpatch.co.uk

1.3.20. Laipas (piemērota I un II tipa RNPV)

- Nodrošināt drošu un ērtu piekļuvi pludmales teritorijai visiem apmeklētājiem, tostarp cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Laipu platums – ne mazāk kā 1,2 m.



35. attēls. Laipa paredzēta cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Avots: curbfreewithcorylee.com

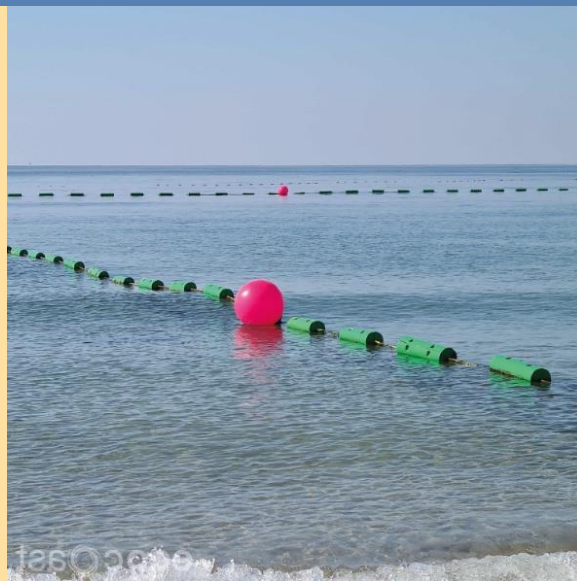


36. attēls. Laipa paredzēta cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Avots: en.beach-trotters.com

1.4. Drošība

1.4.1. Drošības bojas

- Peldvietās izvietot drošības bojas un dziļuma marķējumu.



37. attēls. Drošības bojas.

Avots: Avots: ecocoast.com

1.4.2. Drošības/brīdinājuma zīmes

- Brīdinājuma zīmes veidot vienādas visās pludmalēs, izmantojot standartizētus apzīmējumus un simbolus, lai tie būtu viegli saprotami visiem apmeklētājiem.
- Veicināt inovatīvu risinājumu ieviešanu, piemēram, izmantot viedos sensorus, kas reāllaikā brīdina par paaugstinātu plūdu vai krasta erozijas risku.



38. attēls. Brīdinājuma zīmes.

Avots: www.surflifesavingsa.com.au

1.4.3. Wi-fi

- Visās pludmalēs nodrošināt kvalitatīvo mobilo sakaru tīklu.



39. attēls. Wi-fi pieejamība pludmalēs.

Avots: shutterstock.com

1.5. Ūdens motociklu trase/motociklu noma

- Veidot atsevišķas zonas ūdens motociklu izmantošanai, nodrošinot gan nomas iespējas, gan trasi. Šīs aktivitātes organizēt skaidri nodalītā teritorijā, lai novērstu konfliktus ar peldvietu un citu rekreācijas zonu lietotājiem.



40. attēls. Atsevišķi atdalīta zona pludmalē ūdens motocikliem.

Avots: actionwatersportz.com

2. Sabiedrības iesaiste

- Organizēt izglītojošus pasākumus par vides riskiem, to ietekmi uz piekrasti un iedzīvotāju līdzatbildību.
- Izvietot informācijas standus par klimata pārmaiņu ietekmi uz pludmali, krasta eroziju, jūras līmeņa celšanos un veiktajiem aizsardzības pasākumiem.
- Veicināt sabiedrības līdzdalību pludmales apsaimniekošanā, organizējot kopīgas aktivitātes, piemēram, talkas krasta erozijas mazināšanai (augu stādīšana, smilšu stabilizācija u.c.) un atkritumu savākšanas stacijas.



41. attēls. Sabiedrības iesaiste pludmales apsaimniekošanā.

Avots: lsm.lv